

Vergaderjaar 2025–2026

26 643

Informatie- en communicatietechnologie (ICT)

Nr. 1536

**BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN
EN KLIMAAT**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 29 juni 2026

Hierbij bied ik u de jaarrapportage van het Adviescollege ICT-toetsing (AclCT) over het jaar 2025 aan en reageer ik, mede namens de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), op de aanbevelingen die het AclCT daarin heeft gegeven.

Het Adviescollege reflecteert in de jaarrapportage 2025 op het afgelopen jaar. Het AclCT heeft in 2025 twintig adviezen en één naschrift op een eerder gegeven advies uitgebracht. Daarnaast heeft het AclCT meer ingezet op kennisdeling en -bevordering.

Op basis van de uitgebrachte adviezen doet het Adviescollege drie algemene aanbevelingen voor betere beheersing van ICT bij de rijksoverheid:

1. Stuur op digitale veiligheid
2. Investeer in ICT-systemen gedurende de hele levensduur
3. Versterk opdrachtgeversrol naar opdrachtnemer uit de overheid

Stuur op digitale veiligheid

Het AclCT geeft aan dat digitale veiligheid binnen overheidsorganisaties geen technisch vraagstuk is en om strategische aandacht op het hoogste bestuurlijke niveau vraagt. Zij geeft aan dat het aantal beveiligingsincidenten toeneemt, terwijl de basisbeveiliging bij veel overheidsorganisaties nog niet op orde is – met verstekkende gevolgen. In de onderzoeken ziet het AclCT dat beveiligingsrisico's regelmatig worden onderschat, dat de bestuurlijke aandacht voor deze risico's onvoldoende is en dat de beschikbare inhoudelijke kennis niet altijd toereikend is. Daarom adviseert het AclCT om te sturen op digitale veiligheid.

Ik onderschrijf de zienswijze van het AclCT dat digitale veiligheid veel meer dan een technisch vraagstuk is en zie het advies van het AclCT als steun in de rug bij de (bestuurlijke) initiatieven die inmiddels zijn gestart.

Zo is vorig jaar in het secretarissen-generaal overleg (SGO) gesproken over de staat van en risico's met betrekking tot digitale veiligheid, waarbij het belang van sturing hierop vanuit de bestuursraden is benadrukt. Hierbij is onder meer afgesproken dat dit onderwerp periodiek terugkomt op de agenda van het SGO. Verantwoordelijkheid voor de digitale veiligheid wordt ook vanuit wet- en regelgeving expliciet bij de hoogste bestuurder neergelegd, waaronder in de binnenkort van kracht zijnde Cyberbeveiligingswet (Cbw) en het onlangs geactualiseerde Voorschrift Informatiebeveiliging Rijk Bijzondere Informatie (VIRBI). Daarnaast werkt de Staatssecretaris van BZK vanuit het CIO-stelsel aan een betere sturing op digitale veiligheid. De Nederlandse Digitaliseringsstrategie (NDS) en de Nederlandse Cybersecuritystrategie (NLCS), die onder de verantwoordelijkheid van de Minister van JenV valt, bieden hiervoor de strategische kaders.

Ik zie het als stimulans dat het AclCT aandacht vraagt voor risicomanagement, al dan niet gevoed door de eisen uit de Cbw, de NDS, de NLCS en de Algemene Beveiligingseisen voor Rijksoverheidsopdrachten (ABRO). Voor risicomanagement zijn door het Ministerie van BZK handreikingen en opleidingen ontwikkeld en momenteel worden voor bestuurders opleidingen ontwikkeld waar risicoacceptatie onderdeel van is.

Investeer in ICT-systemen gedurende de hele levensduur

Het AclCT geeft aan dat investeringen voor beheer en onderhoud van bestaande systemen uitblijven, terwijl deze in haar ogen noodzakelijk zijn om nieuw beleid te kunnen invoeren en te voorkomen dat systemen omvallen. Het AclCT adviseert daarom gedurende de hele levensduur te investeren in ICT-systemen. Ik ben het eens met de aanbeveling van het AclCT. In 2025 is rijksbreed afgesproken dat alle departementen, hun uitvoeringsorganisaties en zbo's het Life Cycle Management (LCM)-proces inrichten in lijn met de Handreiking Lifecyclemanagement Rijk. Het LCM-proces zorgt voor een duidelijk inzicht in de status en het actueel houden van je ICT-systemen en maakt investeringen planbaar. In 2026 voert de rijksoverheid, onder regie van de Staatssecretaris van BZK, een volwassenheidsmeting uit op het LCM-proces. Op basis hiervan worden vervolg- en verbeterstappen bepaald.

Bij het oordeel van de departementale CIO op grote ICT-activiteiten, onderzoekt de CIO of is voorzien in de financiering voor de beheer- en onderhoudsfase. Uit de evaluatie van vorig jaar bleek dat de afspraken hierover, en daarmee ook de CIO-oordelen, te vrijblijvend zijn. Eind vorig jaar is daarom aangekondigd dat de eisen aan grote ICT-activiteiten worden aangescherpt, en dat we strenger gaan toezien op naleving daarvan¹. Dit moet ervoor zorgen dat departementale CIO's bij het ontbreken van financiering een heldere «no go» uitspreken voor de start van de ICT-activiteit. Waar de afspraken niet worden nageleefd, worden opdrachtgevers of CIO's daarop aangesproken.

Verstevig opdrachtgeversrol naar opdrachtnemer uit de overheid

Het AclCT geeft aan dat een duidelijke en actieve opdrachtgeversrol ook in 2025 nog te vaak onvoldoende wordt ingevuld. Zij adviseert daarom om de rol van opdrachtgever steviger in te vullen en de rolvastheid tussen de opdrachtgever en opdrachtnemer te bewaken. Deze aanbeveling van het AclCT wordt herkend.

¹ Verzamelbrief digitalisering december 2025 aan Tweede Kamer | Rijksoverheid.nl

Opdrachtgeverschap is een cruciaal onderdeel van (digitaal) leiderschap en daarmee een gedeelde opgave binnen het Rijk. Het maakt onderdeel uit van de lopende inspanningen om publiek leiderschap en ambtelijk vakmanschap te versterken, bijvoorbeeld via de ICT-personeelsstrategie. Ook is opdrachtgeverschap verankerd in de leeractiviteiten van de Algemene Bestuursdienst (ABD). De ABD zet in op meer ICT-kennis en kunde bij topambtenaren, onder andere in het aannamebeleid. Zij vervullen immers vaak de rol van opdrachtgever.

Tot slot

Afsluitend wil ik het AclCT bedanken voor de adviezen en mijn waardering uitspreken voor het werk dat ze doen. De ontwikkelingen en complexiteit van digitalisering laten zien dat het belangrijk is om scherp te blijven kijken naar de uitvoerbaarheid en effectiviteit van onze ICT. Een onafhankelijk advies over de grote ICT-activiteiten draagt hieraan bij.

De Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat,
W.J.M. Aerdts